

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๑๓๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

พระยาพิชัยดาบหัก

ครูผู้สอน

ครูสุกฤณา

นกเทียน

ครูนจรัล

สุขเจริญ

พระยาพิชัยดาบหัก

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เล่าวีรกรรมสำคัญของพระยาพิชัยดาบหักได้
๒. มีทักษะการแก้ปัญหา สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
๓. นำวีรกรรม ข้อคิด หรือคุณธรรมของพระยาพิชัยดาบหัก มาเป็นแบบอย่างในชีวิตประจำวันได้

พระยาพิชัยดาบหัก

ประวัติ

พระยาพิชัยดาบหัก เดิมชื่อ
จ้อย เกิดในปี พ.ศ. ๒๒๘๔
ที่บ้านห้วยคา เมืองพิชัย
จังหวัดอุดรธานี

เด็กชายจ้อยมีนิสัยชอบชกมวยมา
ตั้งแต่เยาว์วัย บิดาได้พำรสอนเสมอ
ถ้าจะชกมวยให้เก่งต้องขยันเรียน
หนังสือด้วย เมื่ออายุได้ ๑๔ ปี บิดา
นำไปฝากกับท่านพระครูวัดมหาธาตุ
เมืองพิษัย จ้อยสามารถอ่านออกเขียน
ได้จนแตกฉานและซ้อมมวยไปด้วย

ต่อมาเจ้าเมืองพิชัยได้นำบุตร (ชื่อเฉิด) มาฝากที่วัดเพื่อร่ำเรียนวิชา เฉิดกับพวกมักหาทางทะเลาะวิวาทกับจ้อยเสมอ เขาจึงตัดสินใจหนีออกจากวัดขึ้นไปทางเหนือโดยมิได้บอกพ่อแม่และอาจารย์ เดินตามลำน้ำนานไปเรื่อย ๆ เมื่อเหนื่อยก็หยุดพักตามวัดที่วัดบ้านแก่ง จ้อย ได้พบกับครูฝึกมวยคนหนึ่งชื่อ เทียง จึงฝากตัวเป็นศิษย์แล้วเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นทองดี

ครูเที่ยงรักนายทองดีมากและมัก
เรียกนายทองดีว่านายทองดี พี่นขาว
ด้วยความสุภาพเรียบร้อย และขยัน
ขันแข็งเอาใจใส่การฝึกมวยช่วยการงาน
บ้านครูเที่ยงด้วยดีเสมอมา ทำให้
ลูกหลานครูเที่ยงอิจฉานายทองดีมาก
จนหาทางกลั่นแกล้งต่าง ๆ นานา

ชื่อเสียง

เมื่อเดินถึงบางโพได้เข้าพักที่วัดวังเตาหม้อ (ปัจจุบันคือวัดท่าถนน) พอตีกับมีการแสดงงิ้ว จึงอยู่ดูอยู่เจ็ดวันเจ็ดคืน นายทองดี พี่นขาว สนใจงิ้วแสดง ท่าทางหกคะเมน จึงจดจำไปฝึกหัดจนจดจำท่างิ้วได้ทั้งหมดสามารถกระโดดข้ามศีรษะคนยืนได้อย่างสบาย จากนั้นก็ลาพระสงฆ์วัดวังเตาหม้อขึ้นไปท่าเสา ขอสมัครเป็นลูกศิษย์ครูเมฆซึ่งมีชื่อเสียงในการสอนมวย ครูเมฆรักนิสัยใจคอจึงถ่ายทอดวิชาการชกมวยให้จนหมดสิ้น

รับราชการ

เมื่อท่านเดินทางถึงเมืองตาก ขณะนั้นได้มีพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา ที่วัดใหญ่เจ้าเมืองตาก สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีจัดให้มีมวยฉลองด้วย นายทองดี ฟันขาว ดีใจมากเข้าไปเปรียบมวยกับครูห้าวซึ่งเป็นครูมวยมือดีของเจ้าเมืองตากและมีอิทธิพลมาก นายทองดี ฟันขาว ใช้ความว่องไวใช้หมัดศอกและเตะขากรรไกรจนครูห้าวสลบไป

เจ้าเมืองตากพอใจมากให้เงิน ๓ ตำลึง และชักชวนให้อยู่ด้วย นายทองดี ฟันขาว จึงได้ถวายตัวเป็นทหารของเจ้าเมืองตาก (สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี) ตั้งแต่บัดนั้น เป็นที่โปรดปรานมากและได้รับยศ เป็น "หลวงพิชัยอาสา" เมื่อเจ้าเมืองตากได้รับพระราชทานโปรดเกล้าฯ ให้เป็นพระยาวชิรปราการ ครองเมืองกำแพงเพชร หลวงพิชัยอาสา ได้ติดตามไปรับใช้อย่างใกล้ชิดและเป็นเวลาเดียวที่พม่ายกทัพ ล้อมกรุงศรีอยุธยา

พระยาวชิรปราการพร้อมด้วยหลวงพิชัยอาสา และทหารเข้า
สู้รบกับทัพพม่าหลายคราวจนได้รับชัยชนะ ได้ช้างม้าอาหาร
พอสมควร สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีได้รับการต้อนรับจากประชาชน
และยกย่องขึ้นเป็นผู้นำ เมื่อกอบกู้เอกราชได้แล้ว สมเด็จพระเจ้ากรุง
ธนบุรีขึ้นเป็นกษัตริย์ปกครองกรุงธนบุรีและได้โปรดเกล้าฯ ให้หลวง
พิชัยอาสา เป็นเจ้าหมื่นไวยวรนาถ เป็นทหารเอกของครุฑ
ในพระองค์

ในปี พ.ศ. ๒๓๑๑ พม่าได้ยกทัพมาอีก ๑
หมื่นคน สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีพร้อมด้วยหมื่น
ไวยวรนาถได้เข้าโจมตีจนแตกพ่าย และได้มีการสู้
รบปราบก๊กต่าง ๆ อีกหลายคราว เมื่อสมเด็จพระ
เจ้ากรุงธนบุรีเสด็จกลับกรุงธนบุรี โปรดตั้งเจ้าหมื่น
ไวยวรนาถเป็น "พระยาสิทธิราชเดโช" มีตำแหน่ง
เป็นนายทหารเอกราชองครักษ์ตามเดิม

ในปี พ.ศ. ๒๓๑๓ - พ.ศ. ๒๓๑๖ ได้เกิดการสู้รบกับกองทัพพม่าอีกหลายคราว พ่อสิ้นฤดูฝน ไปสุพลา ยกกองทัพมาตีเมืองพิชัย "ศึกครั้งนี้พระยาพิชัยจับดาบสองมือคาดซ้าย ออกไล่ฟันแทงพม่าอย่างชุลมุน ณ สมรภูมิบริเวณ วัดเอกรา จนเมื่อพระยาพิชัยเสียการทรงตัว ก็ได้ใช้ดาบข้างขวาพุงตัวไว้ จนดาบข้างขวาหักเป็นสองท่อน กองทัพไปสุพลาก็แตกพ่ายกลับไป

ชีวิตคู่ครอง

นางสนมรับใช้พระเจ้าตากสินมหาราช ซึ่งถูกยกให้เป็นเมียของพระยาพิชัยดาบหัก ทหารเอกคู่กายพระเจ้าตาก หลังเสร็จศึกจากต่อสู้กับพม่าจนดาบหักคามือและได้รับชัยชนะกลับมา เมื่อพระยาพิชัยดาบหักขึ้นปกครองเมืองพิชัย นางลำยอง จึงได้รับสามัญญานามว่า "พระนางสะวิสุตา" ทั้งนี้พระยาพิชัย มีลูกหลานที่สืบทอดวงศ์ตระกูล มาจนถึงปัจจุบัน

อนุสรณ์

พระยาพิชัยดาบหัก นับเป็นวีรชนของชาติ
ผู้ร่วมกู้เอกราชของชาติไทยในสมัยเสียกรุงศรี
อยุธยาครั้งที่สองและเป็นชาวอุตรดิตถ์ ดังนั้นจึง
ได้มีการสร้างอนุสรณ์สถาน รวมถึงการนำนาม
ของท่านไปใช้ตั้งชื่อสถานที่ราชการสำคัญ
เพื่อรำลึกถึงวีรกรรมของท่านขึ้น

คำถามทบทวน

๑. วีรบุรุษในภาพข้างต้น
คือใคร

ตอบ พระยาพิชัยดาบหัก

คำถามทบทวน

๒. วรรณกรรมที่สำคัญของพระยาพิชัยดาบหัก
คืออะไร

ตอบ กอบกู้เอกราช, สู้รบจนชนะ

๓. เหตุใดจึงได้สมญาว่า พระยาพิชัยดาบหัก

ตอบ ต่อสู้จนดาบหักในที่รบ

๕ ชั้นปฏิบัติ

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๘

เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

นักเรียนทำใบงานที่ ๘
เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานและให้นักเรียนทำใบงานที่ ๘ เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก
๒. ครูเดินดูความเรียบร้อยและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๘

เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก

ใบงานที่ ๘ เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง บุคคลสำคัญที่คนไทยไม่เคยลืม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำ Mind Mapping แสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับการนำวีรกรรม ข้อคิด หรือคุณธรรมของพระยาพิชัยดาบหัก มาเป็น
แบบอย่างในชีวิตประจำวัน

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๘

เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก

เฉลยใบงานที่ ๘

เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก

เฉลยใบงานที่ ๘ เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง บุคคลสำคัญที่คนไทยไม่เคยลืม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๓๓๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำ Mind Mapping แสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับการนำวีรกรรม ข้อคิด หรือคุณธรรมของพระยาพิชัยดาบหัก มาเป็น
แบบอย่างในชีวิตประจำวัน

เฉลยใบงานที่ ๘

เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 หน่วยงานเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง บุคคลสำคัญที่คนไทยไม่เคยลืม

คำชี้แจง ๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนตามระดับการประเมินต่อไปนี้

☆ ปรับปรุง ☆☆☆ พอใช้ ☆☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. อธิบายความสำคัญพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้	☆☆☆☆☆
๒. อธิบายความสำคัญวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติได้	☆☆☆☆☆
๓. นำแนวทางในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้	☆☆☆☆☆
๔. อธิบายความสำคัญพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ ๔ ที่มีส่วน พัฒนาประเทศชาติได้	☆☆☆☆☆
๕. อธิบายความสำคัญพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ ๕ ที่มีส่วน ปกป้องประเทศชาติได้	☆☆☆☆☆
๖. นำวีรกรรมของท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้	☆☆☆☆☆
๗. บอกประวัติและผลงานของชาวบ้านบางระจันได้	☆☆☆☆☆
๘. นำวีรกรรม ขี้คิด หรือคุณธรรมของพระยาพิชัยดาบหัก มาเป็นแบบอย่างในชีวิตประจำวันได้	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....
 ☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....
 ☆☆☆ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ความมากที่สุด

ปรับปรุง   พอใช้   ค่อนข้างดี   ดี   ดีมาก

๔. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ตั้งใจทำงานตามที่ครูมอบหมายให้
- มีสมาธิในการเรียน
- มีมารยาทในการฟังและการพูด
- ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

แบบประเมินตนเอง

สรุปบทเรียน

พระยาพิชัยดาบหัก เป็นขุนนางในสมัยอยุธยาตอนปลาย และธนบุรี ปราบกฏข้อในพระราชพงศาวดารเนื่องจากเป็นทหารเอกคู่พระทัยของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี และเป็นผู้มีส่วนกอบกู้เอกราชของชาติไทยหลังการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่สอง มีชื่อเสียงอย่างยิ่งจากความกตัญญูกตเวทีและความกล้าหาญหนึ่งในสี่ทหารเสือของ **สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี**

จบการเรียนรู้ภาคเรียนที่ ๒

สวัสดี

